

Profilaktyka wad wymowy dziecka

mgr Małgorzata Panasiuk

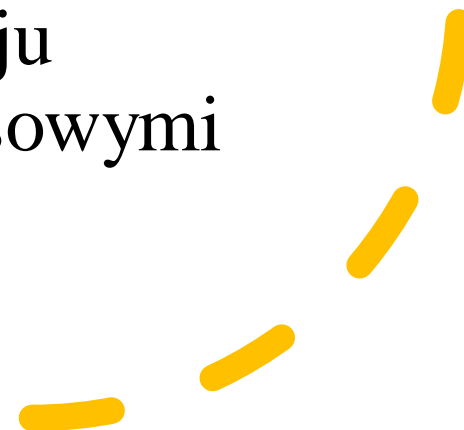
CZYM JEST PROFILAKTYKA?

- jest to podejmowanie kroków w celu uniknięcia przykrych skutków podupadania zdrowia, bo przecież lepiej zapobiegać niż leczyć
- profilaktyka logopedyczna ma na celu niedopuszczenie do pojawienia się jakichkolwiek zaburzeń mowy, jest rodzajem wczesnej interwencji w przypadku diagnostyki ryzyka wystąpienia trudności w językowym porozumiewaniu się.
- profilaktykę logopedyczną, oprócz logopedy, może stosować również dobrze nakierowany przez specjalistę **rodzic**.

PROFILAKTYKA WAD WYMOWY W OKRESIE PRENATALNYM

- kobieta już od początku ciąży może wspierać rozwój swojego dziecka poprzez stosowanie odpowiedniej diety
- W pierwszym trymestrze ciąży należy chronić się przed różnego rodzaju infekcjami czy chorobami wirusowymi

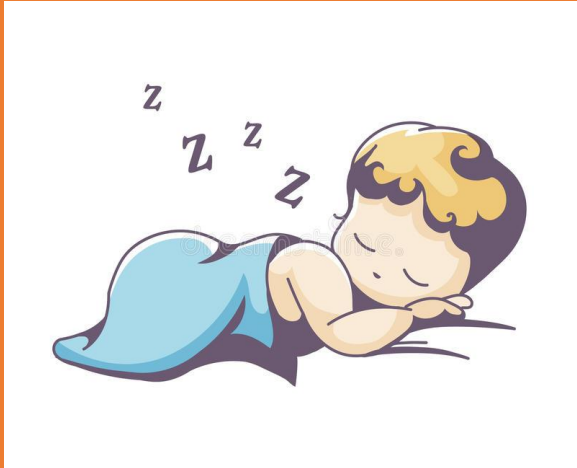

- duże ryzyko uszkodzeń płodu niosą ze sobą leki zażywane przez kobiety w czasie ciąży
- wszelkie używki, alkohol, papierosy, narkotyki niosą ze sobą ogromne ryzyko uszkodzenia płodu
- **CIEKAWOSTKA:** już od 4 miesiąca życia płodowego dziecko jest w stanie rozpoznać głos matki. Już wtedy powinno stymulować się zmysł słuchu dziecka, by go usprawniać i ułatwić rozwój mowy.

OKRES OKOŁOPORODOWY

- na rozwój dziecka wpływa m.in. decyzja o rodzaju porodu, gdzie poród naturalny jest najbardziej dla niego korzystny (o ile nie dochodzi do żadnych powikłań).
- należy zwrócić uwagę na wagę urodzeniową, im niższa, tym większe ryzyko problemów rozwojowych.
- niekorzystny wpływ na dziecko może mieć również przedłużająca się żółtaczka niemowlęca.

OKRES NIEMOWŁĘCY

Badania, którym należy poddać dziecko to:

- ocena stanu anatomicznego jamy ustnej (wędzidełko podjęzykowe),
- ocena rozwoju zmysłów (szczególnie słuchu),
- sprawdzanie odruchów istotnych dla rozwoju mowy.

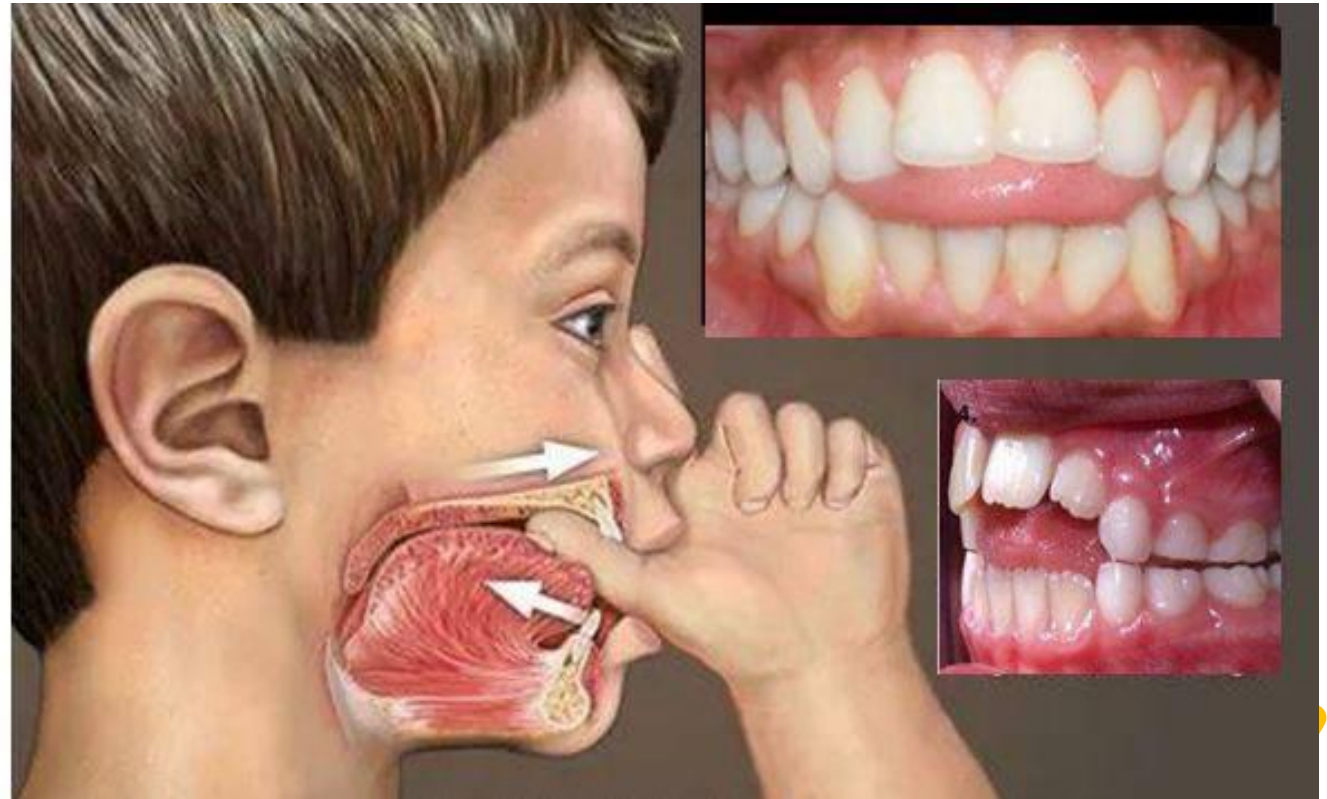
NA CO NALEŻY ZWRÓCIĆ UWAGĘ JUŻ W OKRESIE NIEMOWLĘCYM?

- Niezwykle ważny jest sposób karmienia dziecka - karmienie piersią ma wpływ na rozwój psychomotoryczny dziecka.
- nie ma wątpliwości że pod względem rozwoju aparatu mowy lepsze dla dziecka jest ssanie piersi, które uruchamia aż 220 drobnych mięśni ust, języka, gardła, podniebienia, twarzy, karku, szyi klatki piersiowej, a nawet przepony. Karmienie przez smoczek z kolei uruchomia jedynie 40 mięśni ust.
- długotrwałe karmienie dziecka butelką najczęściej prowadzi u niego do występowania licznych wad zgryzu, najczęściej stwierdza się cofnięcie żuchwy, tyłozgryz, zwężenie szczęki czego konsekwencją jest zaburzony rozwój artykulacji.

JEŚLI WYBIERZEMY BUTELKĘ

Należy zwrócić uwagę na prawidłowy dobór smoczka. Nieodpowiednio lub zbyt długo używany smoczek, jak i ssanie kciuka, prowadzą do wad zgryzu, połykania i oddychania.

CO MOŻE BYĆ PRZYCZYNĄ ZGRYZU OTWARTEGO U DZIECKA?

LOGOPEDYCZNA

ZGRYZ OTWARTY

SSANIE KCIUKA

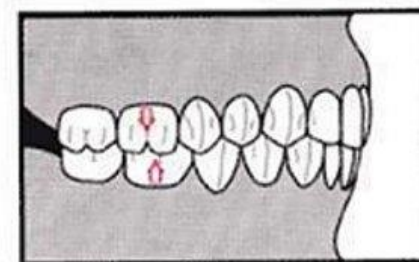

PICIE Z KUBKA
NIEKAPKA/
BUTELKI Z DZIÓBKIEM

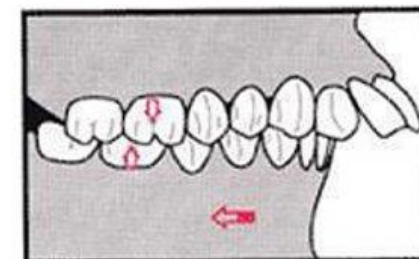

ZBYT DŁUGIE
UŻYWANIE
SMOCZKA/
BUTELKI ZE
SMOCZKIEM

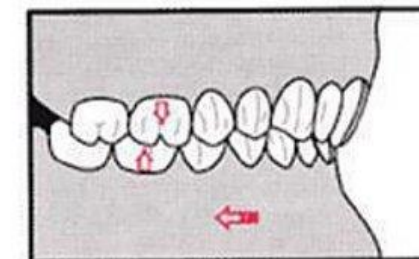
wada zgryzu = wada postawy

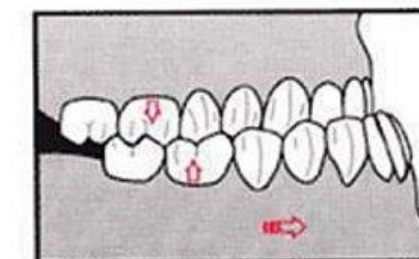
CLASSE I.

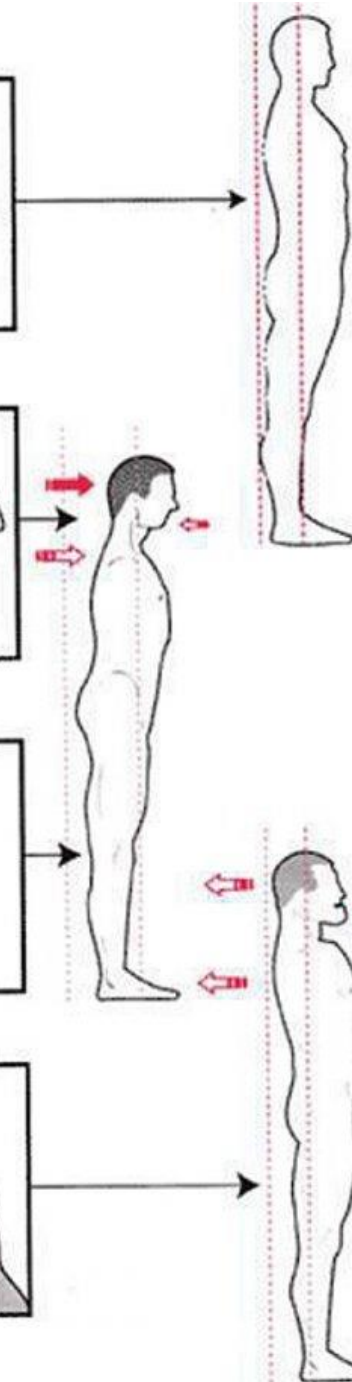
CLASSE II divisione 1.

CLASSE II divisione 2.

CLASSE III.

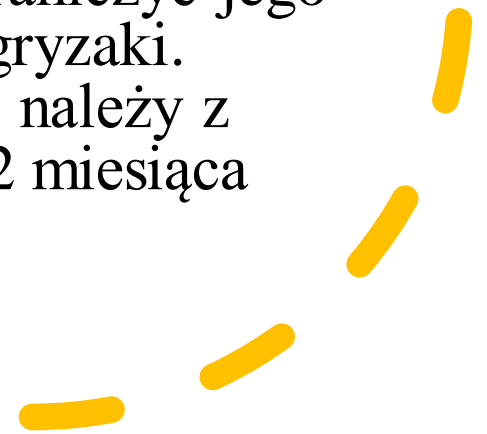

Co powoduje długotrwałe używanie smoczka?

- wady zgryzu
- przetrwały sposób połykania
- język nie dotyka podniebienia konsekwencją tego jest nieprawidłowa realizacja głosek l, t, d, n, sz, ż, cz, dż

Kiedy należy odstawić smoczek?

- tak naprawdę nie ma idealnego momentu, kiedy mija 6 miesiąc życia należy ograniczyć jego używanie, dobrym zamiennikiem są gryzaki. Kiedy rozszerzamy dietę maluszkowi należy z niego zrezygnować najlepiej około 12 miesiąca życia, a maksymalnie 18.

! wady zgryzu

! oddychanie
przez usta

! nieprawidłowa
pozycja
spoczynkowa
języka

! wady wymowy

! utrwalenie

! nieprawidłowego
wzorca połykania

! niechęć
do komunikowania
się z otoczeniem

PANILOGOPEDYCZNA
PAULINA MISTAL

PAMIĘTAJ, ŻE...

Dla dziecka najlepszy jest kubek otwarty. Dziecko pijąc z kubka otwartego uczy się wielu nowych umiejętności, przede wszystkim uczy się dojrzałego typu połykania, ćwiczy mięśnie warg i policzków, uczy się pić w sposób płynny, uczy się koordynacji oddechowej.

KUBKI NIEKAPKI

Podczas picia z kubka niekapka:

- nie zdobywa się nowych umiejętności, natomiast utrwała się odruch ssania, który powinien zaniknąć w okresie poniemowlęcym;
- utrwała się połykanie typu niemowlęcego.

Korzystanie z kubka niekapka prowadzi do:

- powstawania wad zgryzu co zwiększa możliwość występowania międzyzębowej realizacji głosek
- utrwalenia nieprawidłowego nawyku oddychania przez usta.

Pamiętajmy, że butelki z dzióbkiem, podobnie jak kubki niekapki również są szkodliwe dla dzieci, które nabywają jeszcze mowę, czyli dla dzieci poniżej 7. roku życia. Podczas spacerów czy podróży dobrym rozwiązaniem są bidony z rurką z tym, że należy mieć na uwadze to, by słomka nie była wsuwana między zęby czy dziąsła tylko, aby została w przedsiönku jamy ustnej.

KUBEK OTWARTY

Podczas picia z klasycznego kubeczka:

- dziecko zdobywa nowe umiejętności, uczy się dojrzałego typu połykania;
- ćwiczy mięśnie warg (w szczególności wargi górnej), policzków;
- dziecko uczy się pić w sposób płynny;
- dziecko uczy się koordynacji oddechowej.

Pierwszą próbę picia z kubka otwartego można rozpocząć już po 6. miesiącu życia dziecka, natomiast doskonalenie tej umiejętności następuje, gdy dziecko stabilnie i samodzielnie siedzi.

Paulina Mistal

To nie wszystko jedno z czego pije Twoje dziecko

- Producent traktuje "korek niekapek" jako atut swojego produktu, tymczasem korki niekapki, kubki niekapki, butelki z dzióbkiem i wszelkie tego rodzaju "wynalazki" są szkodliwe dla dzieci, które nabywają jeszcze mowę (**poniżej ok. 7 roku życia**).
- Rodzice często wybierają kubki niekapki, ponieważ są wygodne i funkcjonalne, a dziecko pijąc z nich z pewnością się nie obleje i nie pobrudzi ubranka. Niewątpliwie są to plusy, ale wpływające jedynie na wygodę rodziców. Picie z niekapka nie uczy dziecka nowych umiejętności ani samodzielności, natomiast wpływa negatywnie na rozwój jego narządów mowy.
- Bardzo często dzieci dostają kubek niekapek lub butelkę z dzióbkiem, jako element swojej wyprawki do żłobka lub przedszkola. Ważne jest to, by nasze wybory były świadome.
- Butelki z dzióbkiem, podobnie jak kubki niekapki, również są szkodliwe dla dzieci, które nabywają jeszcze mowę, **czyli dla dzieci poniżej 7. roku życia**. Nie pracują bowiem mięśnie warg, języka i policzków, co przyczynia się do obniżonej sprawności tych narządów artykulacyjnych. Ponadto, butelka z dzióbkiem może również przyczyniać się do wad zgryzu i międzyzębowej realizacji głosek.

*Dzieci z wyzwaniami rozwojowymi wymagają indywidualnych rozwiązań, dostosowanych do ich możliwości i ograniczeń.

Dzieciom do lat 7 zleca się picie przez:

- Kubek otwarty
- Bidon z krótką słomką (tak, by dziecko chwyciło słomkę tylko ustami)
- Bidony z większym ustnikiem (picie przypomina kubek otwarty)

11 kwietnia Światowy Dzień Oddychania #OddychamNosem

Oddychanie przez usta
może doprowadzić do:

- częstych infekcji
- niskiej koncentracji uwagi ze względu na niedotlenienie
- nieprawidłowego połykania
- nieprawidłowej pozycji spoczynkowej języka
- wad wymowy
- zmian w kościach twarzy (głównie szczęki)
- niedostatecznego rozwoju mięśni klatki piersiowej

KIEDY TRZEBA ZBADAĆ SŁUCH DZIECKA?

KIEDY DZIECKO:

- ma przerośnięte migdałki podniebienne lub przerośnięty migdałek gardłowy
- nie rozumie kierowanych do niego poleceń
- jest po przebytej infekcji uszu
- nie reaguje na swoje imię
- nie gaworzy
- ma opóźniony rozwój mowy
- nie reaguje na dźwięki
- często prosi o powtórzenie tego, co się do niego mówi
- przekręca wyrazy, mówi niewyraźnie
- ma częste i nawracające infekcje górnych dróg oddechowych
- nie odwraca głowy w kierunku źródła dźwięku

**PRAWIDŁOWO FUNKCJONUJĄCY NARZĄD SŁUCHU
WARUNKUJE PRAWIDŁOWY ROZWÓJ MOWY.**

Jak rozwijać mowę dziecka?

Niezwykle ważna jest ilość czasu poświęcana na zabawę i rozmowę z dzieckiem. Bardzo ważny jest sposób, w jaki rodzic mówi do dziecka. Powinno się zwracać do niego w sposób naturalny, tak samo jak w kontaktach z dorosłymi, szczególnie unikając wszelkich zdrobnień, spieszczeń czy zmiękczeń, ponieważ utrwała to u dziecka nieprawidłowy sposób mówienia, co prowadzi w późniejszym czasie do występowania wad wymowy.

JAK STYMULOWAĆ MOWĘ DZIECKA?

KIEDY POJAWIAJĄ SIĘ
PIERWSZE WYRAZY
ODSTAWIAMY DZIECKO
OD SMOCZKA.

DUŻO MÓWIMY
DO DZIECKA.
OPOWIADAMY
ŚWIAT.

W JADŁOSPISIE DZIECKA
UMIESZCZAMY POKARMY O
ZRÓŻNICOWANEJ FAKTURZE,
KONSYSTENCJACH, STOPNIACH
TWARDOŚCI.
UNIKAMY ROZDRABNIANIA
WSZYSTKIEGO.

CZYTAMY KSIĄŻECZKI,
ŚPIEWAMY PIOSENKI,
RECYTUJEMY WIERSZYKI.

NIE PORÓWNUJEMY
MOWY DZIECKA
DO MOWY INNYCH DZIECI.

UNIKAMY PODAWANIA
PRZETWORZONEJ ŻYWNOŚCI,
SŁODYCZY
CZY NAPOJÓW GAZOWANYCH.

JEŚLI DZIECKO NIE MÓWI LUB NIEPOPRAWNIE
REALIZUJE DŹWIĘKI MOWY
UDAJEMY SIĘ DO LOGOPEDY.

Mów do dziecka
już od pierwszych chwil
jego życia

Zachęcaj dziecko do
udziału w codziennych
czynnościach

Podawaj dziecku posiłki
o różnej konsystencji

Naśladuj razem
z dzieckiem odgłosy
otoczenia

Śpiewajcie piosenki,
uczcie się wierszyków
i zabaw paluszkowych

Mówiąc do dziecka
zwracaj uwagę,
by widziało twoją twarz

Ćwicz z dzieckiem jego
narządy mowy

Nie wymagaj od dziecka, aby
wymawiało głoski, na które
rozwojowo nie jest jeszcze gotowe

Wykonuj z dzieckiem
ćwiczenia oddechowe

Usprawniaj dłonie dziecka

Czytaj dziecku

Odpowiadaj na pytania
dziecka

Mówiąc do dziecka unikaj
spieszczeń i przesadnych
zdrobnień

Nie przerywaj dziecku,
kiedy mówi

Baw się z dzieckiem

Dlaczego dziecko jeszcze nie mówi?

Możliwe przyczyny:

Rozłąka z matką/
brak emocjonalnego
kontaktu z matką

Używanie wysokich
technologii przez
dzieci poniżej
3. roku życia

Opóźniona sprawność
motoryczna dziecka
(później zaczęło
siadać, chodzić)

Nieodpowiednia
stymulacja rozwoju
językowego

Nieprawidłowo
funkcjonujący
narząd słuchu

Czynniki patogene
działające w okresie
płodowym
(np. leki, alkohol,
nikotyna)

Uszkodzenia
ośrodkowego układu
nerwowego

Nieprawidłowa
budowa anatomiczna
narządów mowy

Uwarunkowania
genetyczne

Opóźniony rozwój mowy może
towarzyszyć innym zaburzeniom
takim jak: autyzm, mózgowo
porażenie dziecięce, głuchota,
niepełnosprawność intelektualna,
napady padaczkowe

PROFILAKTYKA WAD WYMOWY W OKRESIE PRZEDSZKOLNYM I MŁODSZYM WIEKU SZKOLNYM

- zwracanie uwagi na proces wyrzynania się zębów stałych: działaniem profilaktycznym będzie tu korekta wad zgryzu przez ortodontę,
- zwracać uwagę na nieprawidłowe nawyki dziecka takie jak: ssanie kciuka, uporczywe manipulacje językiem, wciąganie policzków, zapobieganie tym nawykom również ma działanie prewencyjne,
- czytanie bajek dziecku, poszerzanie zasobu jego słownictwa,
- zajęcia logorytmiczne odbywające się w przedszkolu dziecka – może być uznana jako jedno z istotnych działań prewencyjnych,

DAJ MI SZANSE NA ROZWÓJ

ZABIERZ MI SMARTFONA

- Amerykańska Akademia Pediatrii **zaleca całkowitą rezygnację z korzystania z technologii cyfrowej przez dzieci poniżej 2. roku życia**, ponieważ dzieci w tym wieku potrzebują kontaktu z drugim człowiekiem, dzięki któremu będą mogły rozwijać swoje umiejętności poznawcze, motoryczne, językowe i społeczno-emocjonalnym.
- Trzylatkom zaleca się korzystanie z ekranów do 15 min. dziennie, a w grupie wiekowej od 4 do 7 lat dozwolone jest maks.30 min. dziennie.
- Dzieci w wieku 7-12 lat, to maks. 60 min.dziennie.
- W gabinecie logopedycznym pojawia się coraz więcej dzieci z opóźnionym rozwojem mowy. Z każdym rokiem dostęp dzieci do urządzeń multimedialnych jest coraz większy. Dlatego tak ważne jest, by w dalszym ciągu szerzyć wiedzę na temat negatywnego wpływu wysokich technologii na małe dzieci.

Wśród negatywnych konsekwencji zbyt wczesnego korzystania z telewizji i innych tego typu urządzeń wymienia się m.in.:

- opóźniony rozwój mowy
- nadmierne komunikowanie się krzykiem/płaczem
 - trudności w zakresie rozumienia
 - brak koncentracji uwagi
 - pogorszenie jakości snu
 - brak zabawy tematycznej
 - nadpobudliwość
 - trudności w rozumieniu emocji
 - brak zainteresowania książeczkami/układankami

PANILOGOPEDYCZNA
PAULINA MISTAL

PAMIĘTAJ, ŻE...

Zabawki grające i świecące negatywnie wpływają na rozwój małego dziecka, ponieważ nadmiernie stymulują jego układ nerwowy i dostarczają zbyt wielu bodźców, a także odwracają uwagę dziecka od opiekuna i zastępują interakcje międzyludzkie.

ZABAWKI INTERAKTYWNE

PANILOGOPEDYCZNA
PAULINA MISTAL

**NEGATYWNIE WPŁYWAJĄ
NA ROZWÓI DZIECKA**

Rodzicu! Daj dziecku szansę na rozwój!

SMARTFON/TV/ ZABAWKI GRAJĄCE

JAKIE NEGATYWNE KONSEKWENCJE POWODUJE UŻYWANIE SMARTFONÓW?

- opóźniony rozwój mowy
- trudności w zakresie rozumienia
- nadmierne komunikowanie się krzykiem/ płaczem
- brak koncentracji uwagi
- brak zabawy tematycznej
- brak zainteresowania książeczkami, układankami
- prowadzą do nadpobudliwości
- brak rozumienia emocji
- kłopoty ze snem

PANILOGOPEDYCZNA
PAULINA MISTAL

ZABAWA Z RODZICAMI/ TRADYCYJNE ZABAWKI

DZIECKO PODCZAS ZABAWY Z RODZICAMI:

- czuje się słuchane, ważne i doceniane,
- zdobywa wiele praktycznych umiejętności,
- rozwija zasób słownictwa (warto mówić do swojego dziecka o wszystkim co się wokół niego dzieje np. podczas spaceru, gotowania, kąpieli),
- zdobywa społeczno-emocjonalne zdolności,

Tradycyjne zabawki (np. klocki, samochody, lalki) wpływają pozytywnie na prawidłowy rozwój i przygotowują dziecko do radzenia sobie w różnych sytuacjach, rozwijają wyobraźnię.

Najistotniejszy wpływ na rozwój mowy dziecka ma to, jak zostanie ukształtowany mózg w okresie jego najintensywniejszego rozwoju. Dzieci poniżej 2. roku życia nie nauczą się słownictwa ze smartfonów. Dziecku do nauki potrzebna jest interakcja z drugim człowiekiem. Czas spędzany z urządzeniami elektronicznymi znacznie ogranicza czas, który mógłby być poświęcony na inne aktywności ruchowe, edukacyjne czy społeczne.

Paulina Mistal

MAMO! TATO!

PRZECZYTAJCIEMIBAJKĘ!

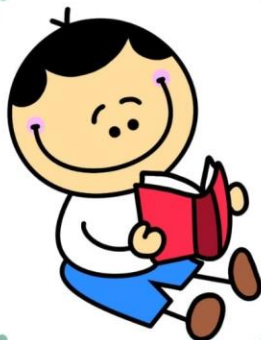
CZYTANIE

Rozwija
zdolności
komunikacyjne

Stymuluje rozwój
mowy

Pobudza
do aktywności
językowej

Wzbogaca
zasób
słownictwa

Uczy
rozumieć
świat

Wspiera proces
kształtowania się
słuchu językowego

Rozwija
wyobraźnię

Rozwija myślenie
przyczynowo-
skutkowe

Rodzicu, czytaj codziennie swojemu dziecku. Jest to doskonały sposób na poszerzenie zasobu słownictwa.

Paulina Mistal

Jak w prosty sposób możesz wspomagać rozwój mowy swojego dziecka?

1. Mów do dziecka już od pierwszych chwil jego życia.
2. Mówiąc do dziecka zwracaj uwagę na to, by widziało Twoją twarz.
3. Bawcie się w zabawy paluszkowe i wyliczanki.
4. Śpiewajcie piosenki.
5. Grajcie na instrumentach.
6. Wykonajcie ćwiczenia oddechowe.
7. Naśladujcie odgłosy zwierząt i odgłosy otoczenia.
8. Ćwiczcie narządy artykulacyjne.
9. Ćwiczcie dłonie.
10. Czytajcie książki.
11. Gotujcie razem z dzieckiem.
12. Bawcie się.

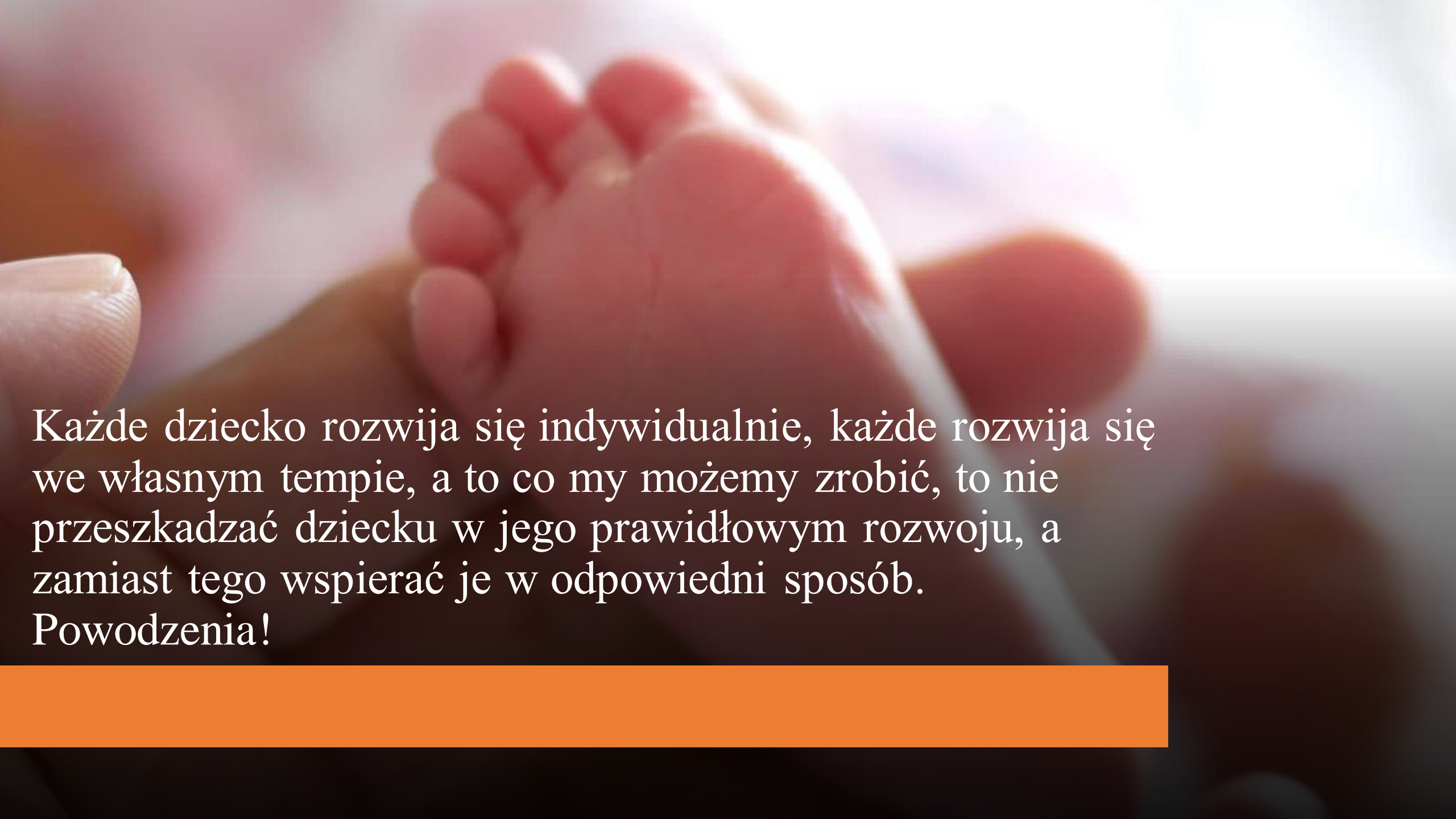
PANILOGOPEDYCZNA
PAULINA MISTAL

Kolejność pojawiania się głosek

Kolejność pojawiania się głosek.

Każde dziecko rozwija się indywidualnie, każde rozwija się we własnym tempie, a to co my możemy zrobić, to nie przeszkadzać dziecku w jego prawidłowym rozwoju, a zamiast tego wspierać je w odpowiedni sposób.

Powodzenia!

BIBLIOGRAFIA:

1. Miłek K. "*Profilaktyka rozwoju mowy dziecka*".
 2. Mistal. P. - blog "PANI LOGOPEDYCZNA".
 3. Opracowania własne.
-

Dziękuję za uwagę

mgr Małgorzata Panasiuk

